

1964 EDİNBURG İNTİBALARI ⁽¹⁾

X. MİLLETLERARASI BOTANİK KONGRESİ VE EDİNBURG'DA
YAYIMLANMAKTA OLAN «TÜRKİYE FLORASI» NİN
HAZIRLIK ÇALIŞMALARINA AİT İNTİBALAR

Doç. Dr. Hüsnü DEMİRİZ

İstanbul Üniversitesi, Botanik ve Genetik Kürsüsü

İskoçya, Büyük Britanya Birleşik Kırallığını meydana getiren 6 devletten biridir. Büyük Britanya adasının kuzey kısmını teşkil eder. 1603 yılına kadar İskoçya bağımsız bir kırallıktı. Bu tarihten sonra İngiltere hükümdarı aynı zamanda İskoçya Kırallığının da hükümdarı olmuştur.

İskoçya ile İngiltere iki ayrı devlet gibidir. Geleneklerine bağlı İskoçlar İngilizleri pek sevmezler ve İngilizceyi iskoç şivesi ile konuşurlar. İskoçyanın başkenti 500 000 nüfuslu Edinburg şehridir. Edinburg İskoçların kendi tabirlerince bir «tantana, renk ve neşe beldesi» dir. Romantik ve tarihi güzellikler taşıyan bu şehre, 1947 yılındanberi düzenlenmekte olan «Edinburg Festivali» yepyeni bir sima kazandırmıştır. Edinburg festival müddetince, tarihi ve tabii dekorları içinde, turistlerin akın ettiği canlı, hareketli bir sanat merkezi haline gelmektedir.

Bundan birkaç yıl önce Türkler Edinburg Festivaline Mehter takımı göndermek suretile katılmışlar ve büyük ilgi toplamışlardır. Muhteşem Edinburg kalesinde yapılan ve «Tattoo» adını alan askerî gösteride geçen Türk ekipinden İskoçlar hâlâ hayranlıkla bahsederler.

1964 yılı, bu Festival şehrine dünya botanikçilerinin damgasını vuran bir hadise daha eklemiştir: X. Milletlerarası Botanik Kongresi, 3-12 Ağustos 1964 tarihleri arasında Edinburgda toplanmıştır. Bütün bunlara, biz Türkler için Festival ve Kongreden daha önemli üçüncü bir olay daha

(1) : Türk Biyoloji Derneği 16. Faaliyet Devresi İlmi Toplantı bildiri ve konferansları: V. 9 Nisan 1965 (basılması teknik sebeplerden gecikmiştir).

eklenmiş, yıllardanberi gerçekleşmesini beklediğimiz «Türkiye Florası»nın baskısına da gene 1964 de Edinburgda başlanmıştır. Avrupanın kuzeybatı ucundaki Festival şehri Edinburg, Anadolu bitkilerini bütün dünyaya tanıtmak üzere, yıllardır hazırlıktan sonra rotatif makinelerini harekete geçirmiştir.

«Türkiye Florası»nın hazırlandığı Festival ve Kongre şehri Edinburg, 1964 de böylece Türk botanikçileri için adeta bir «haç şehri» olmuştur. Bu üç güzelliği bir arada yaşamış olmanın hazzı, muhakkak ki meslek hayatımın en tatlı hatıraları arasında yer alacaktır. Dolayısıyla bana bu ender fırsatı vermiş olan sayın hocam Prof. Dr. Sara AKDİK'e ve Fen Fakültesi Dekanlığına huzurunuzda teşekkür etmeyi, en zevkli bir vazife sayıyorum.

X. Milletlerarası Botanik Kongresine katılacak delegeler ve üyeler Temmuz ayının son günlerinde Edinburga gelmeye başlayıp, kayıt işlerini tamamlarlarken, 29 Temmuz günü Edinburg Kıralityet Botanik Bahçesinin bir salonunda botanik nomenklatürü problemlerini görüşmek üzere bir grup botanikçi faaliyete geçmiş bulunuyordu. Bitkilerin adlandırılması ile ilgili prensipler ve kuralların tespiti, bunlar üzerinde her türlü değişiklik tekliflerinin tartışılarak karara bağlanması ile, her 5 yılda bir toplanan bu Botanik Kongreleri yetkilidir. Ancak Botanik Kongresi esnasındaki konuşmaları aksatmamak ve rahatça çalışabilmek gayesi ile, Nomenklatür Seksiyonunun toplantıları Kongrelerden birkaç gün önce başlamaktadır.

Böylece X. Milletlerarası Botanik Kongresi Nomenklatür Seksiyonunun faaliyeti 3 gün sürmüş ve 1 Ağustosta sona ermiştir. Şahsen ilgilendiğim için, bu toplantıları muntazaman takip ettim. 170 botanikçinin katıldığı Nomenklatür Seksiyonunun oturumlarını Amerikalı Prof. ROLLINS yönetti. Bu toplantılar süresince, Montrealde yapılan IX. Milletlerarası Botanik Kongresindenberi geçen 5 yıl içinde Milletlerarası Botanik Nomenklatürü Kodunda yapılması istenen 337 tadil teklifi görüşülmüş ve karara bağlanmıştır. Botaniğin en kuru ve tatsız, fakat bitkilere verilen adların isabetli şekilde kullanılması bakımından önem taşıyan bu faaliyet sahası, karışık, karışık olduğu kadar da titizce çalışmak isteyen konular ihtiva etmektedir. Hollandalı, İngiliz ve Amerikalı botanikçilerin bu sahada gayet tecrübeli oldukları dikkati çekiyordu.

Nomenklatür Seksiyonunun toplantıları sona ererken, yukarda bahsettiğim 337 tadil teklifinden ancak %9 u kabul edilmiş, buna karşılık %52 si reddolunmuş, %28 inin telifi de Redaksiyon Komitesine bira-

kılmıştı. Nomenklatür Seksiyonunun aldığı kararlar, Botanik Kongresinin icaplarına uyularak, Kongre Kararlar Komitesince de otomatikman kabul edilmiş bulunuyordu.

Esas Kongre ise 3 Ağustos 1964 günü öğleden sonra, Edinburg Belediye Başkanı tarafından Lauriston Şatosunun geniş korusunda verilen garden parti ile başladı. Ancak bu fırsatta Kongreye katılan Türkler de ilk defa bir araya gelmiş oluyorlardı. Sayıları 10 u bulan Türkler şunlardı: Ankara Üniversitesi Botanik Kürsüsünden Prof. Dr. Hikmet BİRAN, Doç. Dr. Nimet ÇERİM-ARSLAN (halen Prof.) ve Jeolog Hasan ÇERİM; İstanbul Üniversitesi Genel Botanik Kürsüsünden Prof. Dr. Mürüvvet HASMAN, Botanik ve Genetik Kürsüsünden Doç. Dr. Hüsnü DEMİRİZ, Orman Botaniği Kürsüsünden Prof. Dr. Hayrettin KAYACIK ve Asistan Dr. Faik YALTIRIK (halen Doç.), Robert Kolej Biyoloji öğretmeni Dr. Rallu RAZİS; Ege Üniversitesi Genel Botanik Kürsüsünden Prof. Dr. Yusuf VARDAR ve Sistemantik Botanik Kürsüsünden Prof. Dr. Constantin von REGEL. Edinburg Belediye Başkanı (Lord Provost) Şato bahçesinde 3000 e yakın Kongre üyesi arasında dolaşiyor, sohbet ediyor, resimler çektiyordu. Kongrenin yaşı 80 i aşmış bulunan en yaşlı üyesi Prag Üniversitesinden Prof. NEMEC, canlı bir fosil gibi en ilgi çeken tiplerden birini teşkil ediyordu. İskoç millî kıyafetleri giymiş bir ekip şato bahçesinde gayda müziği çalıyor ve dünyanın dört bucağından gelen misafirleri etrafına topluyordu. Her partide olduğu gibi bol bol konuşuldu, tanışıldı, yenildi ve içildi.

Aynı günün akşamı saat 20.00 de Usher Hall'de tertiplenen törenle Kongre resmen açılmış oldu. Önce Edinburg Kıralityet Botanik Bahçesinin Direktörü Dr. FLETCHER Kongrenin Fahri Sekreteri olarak Edinburg Dükü Prens PHİLİP'in Kongreye gönderdiği mesajı okudu. Bunu Edinburg Belediye Başkanı, İskoçya Devlet Sekreteri, Kongre Başkanı ve Üniversite mensuplarının kısa ve uzun konuşmaları, birbirlerine teşekkürleri takip etti. Açılış töreni, Kongrenin Kıralitye ELİSABETH'e şükranlarını bildirmesi isteği ile sona erdi.

Kongrenin bilimsel bildirileri 4-11 Ağustos 1964 tarihleri arasında verildi. Bu müddet içinde Edinburgun bilhassa High Street'in güneyine rastlayan Old College, Adam House, Minto House çevreleri, yakasında Kongre plakasını taşıyan üyelerle dolup taşıdı. Kongre, tatbiki botanik, paleobotanik, mikoloji, patoloji, genel sistemantik, taksonomi ve evolüsyon, hücre fizyolojisi, genel fizyoloji, incecayapı ve sitokimya, sitoloji ve genetik, tecrübi ekoloji, bitki sosyolojisi ve fitocoğrafya, morfoloji ve morfogenez olmak üzere muhtelif seksiyon ve simpozyumlara ayrılmıştı.

Botanik ilminin, çeşitli yayınları ve buluşları ile şöhret yapmış büyüklü küçüklü simaları bir araya gelmiş, farklı ırk, renk ve düşünüşte garip bir mozaik teşkil ediyordu. Esmer Hintli embriyolog MAHESHWARİ'yi, sinirli hareketleri ile dikkati çeken Kanadalı LÖVE'yi, mütebesim çehreli İngiliz HEYWOOD'u, sakin hareketli Japon HARA'yı adım başında karşısında bulmak, her birinin sesini duyabilmek insana hoş geliyordu. Milyonlar harcansa bir araya getirilemeyecek bir mozaikti bu! İngilizcenin her çeşidini, her şivesini dinleyebiliyordunuz. Amerikalının ağzında adeta yuvarlanıyor, Pakistanlılarla Hintliler ise peltek peltek konuşuyor, bazılarının ne söyledikleri hiç anlaşılmıyordu. İngilizce kongre dili olarak rahat ve kolay kullanılıyor; ama bana kalırsa telâffuz ediliş bakımından yalnız İngilizin diline yakışıyor. İskoçun ağzında bile sert ve haşınleşmiş gibi!

Bütün bu insanların eserlerini iyi kötü temin etmek, rahat rahat, sindire sindire okuyup incelemek her zaman için mümkündü; fakat bu simaları, bu sesleri, bu ifadeleri görmek, duymak, tatmak insana ancak böyle bir fırsatta nasip olabilirdi. Ben burada Kongre sırasındaki konuşmaların enteresan taraflarından, yeniliklerden bahsedecek değilim. Esasen böyle bir fırsatta her tarafa yetişmek, herkesi dinlemek mümkün olmuyor.

Şahsen ilgilendiğim için daha ziyade genel sistematik, taksonomi ve evölüsyon seksiyonlarında verilen bildirileri takip ettim. «Floralardan monografilere doğru» konusunda yapılan açık oturum bilhassa enteresan konuşmalara vesile oldu. «Floraların fitocoğrafya yönünden analizi» adı altında tertiplenen simpozyumda İsrailden Prof. ZOHARY ve Edinburgdan Dr. DAVIS'in konuşmaları kısmen yurdumuz florasına ait problemleri de içine alıyordu. Hep İngilizce konuşuluyor, hep İngilizce soruluyor, hep İngilizce tartışılıyordu. Kongre dili olarak arada Fransızca da kulağa çarpıyordu. Fakat Almanca hemen hiç duyulmıyacak kadar geri plânda kalmıştı. Alplerin ve Karpatların florası ile ilgili bir konuşma sırasında pek garip bir hadise oldu. Macar botanikçilerinden Dr. HORVÁT bir tartışma vesilesi ile geçtiği kürsüde özür dileyerek birkaç kelime ile İngilizcesinin pek zayıf olduğunu ifade ettikten sonra, hep İngilizce konuşacak değiliz ya diyerek, beş dakika kadar Latince mükemmel bir konuşma yaptı, arkasından söylediklerinin Almanca tercümesini verdi. Yerine oturduğu zaman, bu kadar mükemmel Latinceyi nerede öğrendiğini soranlara, botaniğe başlamadan ilâhiyat tahsili yaptığını söyledi.

Kongre sırasında birçok sistematikçiyi, Avrupa ve Yakındoğu florasının hazırlanmasında çalışan spesialist ve monografi yakından tanımak,

dinlemek ve bunlarla fikir teatisinde bulunmak fırsatını elde ettim. Bunlar arasında İngiliz BALL, DANDY, HEYWOOD, McNEİLL, MEİKLE, MELDERİS, POLUNİN, STEARN ve TUTİN, İrlandalı WEBB, Fransız GAUSSEN, Belçikalı ROBYNS, Hollandalı LANJOUW ve STAFLEU, Danimarkalı BÖCHER, Norveçli WENDELBO, Finlandiyalı KALELA, Alman CONERT, MEUSEL, TROLL ve VENT, Avusturyalı GAMS ve RECHİNGER, Çekoslovak HADAC, Yunan PAPAİOANNOU, Suriyeli BARKOUDAH, İsraili FEİNBRUNN, HEYN ve ZOHARY, Hawaii adalarından DEGENER ve eşi hayalimde unutulmaz birer sima olarak kalacaktır. Bu botanikçilerden bir kısmının hazırlanmakta olan Türkiye Florasında bazı familya ve cinslerin işlenmesinde çalışacaklarını bilmek, benim için ayrı bir kıymet taşımaktadır.

Kongre esnasında İngiliz botanikçisi Dr. DAVIS'in Avrupa ve Yakınoğu florası ile ilgili 20 botanikçiyi evine davet edişi, Prof. POLUNİN'in otelinde verdiği içkili partiye çağırılmış olmam da gene benim için eşsiz birer tanışma, konuşma vesilesi oldu. Bütün bu intibalarımı dile getirmeme maalesef burada imkân yok!

Kongre sırasında Adam House binasında 5 gün müddetle botanikle ilgili bir Bilimsel Aletler Sergisi hazırlanmış ve üyelerin ziyaretine açık tutulmuştur. Diğer taraftan George Street'deki «Assembly Rooms and Music Hall» binası, üyelerin boş zamanlarını geçirdikleri bir buluşma ve dinlenme mahalli olarak Kongre Klübüne ayrılmıştı. Kongre Klübünde turistik bir danışma servisi, bir postane ve ekserisini İngilizce eserlerin teşkil ettiği bir kitap sergisi yer almıştı.

Kitap sergisinin mütevazı bir köşesinde üst üste dizilmiş yeşil kâğıtlardan ibaret tek sayfalık bir broşür yığı, sessiz sedasız yayımlanmak üzere olan «Türkiye Florası» hakkında ilk müjdeyi veriyordu. Belki de günün birinde, yurdumuzun bitkileri ile daha ciddî olarak ilgilenen bir Türk botanikçileri nesli yetiştirdiği zaman, bu yeşil kâğıt parçaları da tarihi birer vesika olacaktır. Meslekdaşım Dr. Faik YALTIRIK'la bu broşürlerin durduğu masanın önünden her geçişimizde duyduğumuz heyecanı hiç bir zaman unutamıyacağım.

Kongreden önce ve sonra, ayrıca Kongre esnasında İskoçya ve Edinburg çevrelerine kısa ve uzun süreli, kimi bilimsel, kimi turistik birçok gezi de tertiplenmişti. Sistematikçilerden bir kısmı Edinburg'da bulunmaktan istifade ederek, boş zamanlarını, hatta bazan gecelerini ve pazarlarını Kıralityet Botanik Bahçesinin Herbaryumundaki örnekleri incelemekle geçiriyorlardı.

3-12 Ağustos tarihleri arasında Kongre Tertip Komitesi tarafından bir «Daily Bulletin» (Günlük Bülten) yayımlanmış ve bildirislerle ilgili değişiklikler, yeni haberler üyelere günü gününe duyurulmuştur. İngiliz Posta İdaresi Kongre vesilesi ile 5 Ağustos 1964 tarihinde 4 parçadan müteşkil bir pul serisi tedavüle çıkarmıştır.

Kongreye daha ziyade bir Anglo-Amerikan botanikçileri atmosferi hakimdi. Türk botanikçilerinin herhangi bir bildirisine konuşma programlarında yer verilmemişti. Ege Üniversitesinden Prof. Dr. Yusuf VARDAR'ın «*Helianthus annuus* hipokotilinde ısı ile ilgili olarak IAA-C¹⁴ nakli üzerinde denemeler» ve Prof. Dr. Constantin von REGEL'in «Yakın ve Ortadoğuda vejetasyon bölge ve kademeleri» konulu bildirisleri Kongre Konuşmalarının özetlerini içine alan eserde yayımlanmıştır.

Sesimizin Edinburgdaki botanikçiler arasında duyulmamasına karşılık, Kongrenin bitimine iki gün kala yalnız Edinburg değil, bütün İngiliz ve dünya gazeteleri ilk sayfalarının başında iri harflerle Türklerden bahsediyorlardı: Kıbrısı bombalamıştık! Bu da Kongre sonuna rastlayan garip ve acı bir hatıra!

Böyle bir Kongrenin acaba hangi tarihte yurdumuzda toplanabileceğini düşündüğüm zamanlar oldu. İstanbulda tertiplenecek bir Kongrenin ihtişamını düşündüm. Böyle bir teşebbüs, muhakkak ki görülmemiş bir alâka toplayabilirdi. Kongrenin yapılabileceği salonlar, anfiler, dersaneler mevcuttu. İstanbul ise Edinburgla mukayese kabul etmiyecek kadar tarihî, romantik, tabii güzellikler taşıyan bir şehirdi. Yalnız bu gibi teşebbüsler her şeyden önce malî imkân ve organizasyon istiyordu. Ve bilhassa bu organizasyonu gerçekleştirecek bir Türk botanikçileri nesli! İnşallah 2064 yılına kadar bu duruma geliriz diyelim ve ümidimizi kaybetmiyelim!

12 Ağustos günü saat 10.00 da Kongre Klübünde yapılan törenle kongre sona erdi ve herkes vedalaşmaya başladı. Karşılıklı nutuklar, teşekkürler arasında Kongre kapandı. XI. Milletlerarası Botanik Kongresinin 1969 yılında Birleşik Amerikanın Seattle şehrinde yapılmasına karar verildiği de bu vesile ile açıklandı. Edinburg sokaklarında rastlanan yeşil plâkalı Kongre üyeleri önce azaldı, kısa zamanda tamamen ortadan kayboldular.

Esasen Edinburg, kamu oyunu Botanik Kongresinden daha çok ilgilendiren yeni bir hadiseye hazırlanıyordu: 16 Ağustos günü 1964 Edinburg Festivali başladı. Edinburgun İstiklâl caddesi olan Princess Street ve yakınındaki park, gelen ziyaretçilerle dolup taşıyor, tarihî Edinburg kalesinden her gece gayda sesleri, top atışları yükseliyordu. Ve nihayet

5 Eylül günü Edinburg caddelerinden millî kıyafetli İskoç gayda bandlerının geçişini müteakip, geceleyin kalede tertiplenen donanmanın gü-rültüsü ve Edinburg semalarında uçuşan havai fişekler de birer yankı, birer kıvılcım gibi sönüp gittiler.

4 Eylül 1964 günü Edinburg İskoçyanın kuzeyine bağliyan 2,5 km. lik muhteşem asma köprünün açılışı yapılırken, Kıralityet Botanik Bahçesi de yeni bir hadiseye sahne oluyordu. Dostum Faik YALTIRIK da bugünü benim kadar hazla anacaktır. Basılmak üzere matbaaya verilen «Türkiye Florası»nın ilk tashihleri gelmiş ve okunuyordu. O gün içimde uyanan hisleri tahlil etmek bana daima güç gelecektir. Her satırı buram buram yurdumun bitkileri kokan bu sayfaları çevirirken hem seviniyor, hem de bütün bunların biz Türk botanikçilerinin elinden çıkmamış oluşunun üzüntüsünü yaşıyordum. Yıllardır Anadolunun dağlarından, ormanlarından, bozkırlarından toplanan bitkiler, nihayet bu büyük eserde hemen hemen bizim hiçbir emeğimiz olmadan yer alıyorlardı.

Böylece Edinburgda hazırlanmakta olan «Türkiye Florası» bahsine gelmiş bulunuyorum. Son 20 yılda bu alandaki faaliyetleri şu şekilde özetleyebiliriz: Yurdumuz florası üzerindeki araştırmaları ile tanınmış Alman botanikçisi Joseph BORNMÜLLER'in 1948 de ölümü ve SCHWARZ'ın 1944 yılındanberi hemen hiç bir faaliyet göstermeyişi ile Türkiye bitkilerinin incelenmesi İkinci Dünya Savaşını müteakip kısa bir duraklama devresi geçirmiştir. Ancak bu arada bilhassa İngiliz botanikçisi Dr. Peter DAVIS ve arkadaşları, HUBER-MORATH, RECHINGER ve REESE ile son yıllarda MARKGRAF, REGEL, WAGENITZ ve WALTER'in «Türkiye Florası» üzerindeki başarılı çalışmaları kısa zamanda müspet sonuçlar vermiştir. Bu botanikçilerin gayretiyile Türkiyenin *Bryophytleri*, bilhassa *Caryophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Berberidaceae*, *Aristolochiaceae*, *Cruciferae*, *Leguminosae*, *Geraniaceae*, *Linaceae*, *Euphorbiaceae*, *Cistaceae*, *Oenotheraceae*, *Umbelliferae*, *Eorraginaceae*, *Labiatae*, *Scrophulariaceae* ve *Compositae* familyalarına ait bitkileri hakkında kısmen geniş ölçüde eserler yayımlanmıştır.

Bu alandaki çalışmaların en aktif önderi muhakkak ki Dr. DAVIS olmuştur. Edinburg Kıralityet Botanik Bahçesinin resmi yayın organı olan «Notes from the Royal Botanic Garden Edinburgh» dergisinin son 15 yıl içinde yayımlanmış sayıları kısaca gözden geçirilecek olursa, Türkiye bitkilerine ait etüdlerle dolu oldukları dikkati çeker.

Edinburg Kıralityet Botanik Bahçesi, 29 Haziran 1964 tarihinde Kıralitye ELİSABETH tarafından açılan yeni herbaryum binası ile, Avrupanın bu sahadaki en modern kuruluşlarından birine kavuşmuştur. 2 000 000

kadar örnek ihtiva eden bu herbaryumda takriben 40 000 kadar Türkiyeden toplanmış bitki bulunmaktadır.

Yıllar süren hazırlıktan sonra Dr. DAVIS, bilhassa genç meslekdaşları Dr. James CULLEN ve Mark COODE'un yardımı ile nihayet «Flora of Turkey» (Türkiye Florası) adını taşıyan eseri yayımlıyacak duruma gelmiştir. 15 yıldanberi bu eserin bazı kısımlarının işlenmesinde Avrupalı, Amerikalı ve Asyalı muhtelif botanikçiler çalışmışlardır. CHOWDHURİ, CHRTEK, COODE, CULLEN, DUDLEY, EHRENDORFER, GABRIELIAN, HEDGE, HENDERSON, HEYWOOD, HOSSAIN, HUBER-MORATH, KHAN, KRİSA, MANDENOVA, McNEİLL, MEİKLE, MUIRHEAD, POULTER, RAVEN ve ROBETS'i bu meyan da zikredebiliriz.

Bu arada «Türkiye Florası»nın I. Cildi Ağustos 1965 de, II. Cildi de Eylül 1967 de yayımlanmış bulunmaktadır. Eserin müteakip ciltleri de 2-3 yıllık aralarla hazırlanmış olacaktır. *Leguminosae* familyasını ihtiva eden III. Cildin metni tamamlanmış ve basılmak üzere 1968 yılı sonbaharında matbaaya verilmiştir.

Floranın tamı 8 cilt olacak ve muhtemelen 15-20 yılda tamamlanacaktır. Türk botanikçilerinin bu eserin meydana gelmesinde ne gibi bir yardımları olacaktır? Edinburgda yetişip çalışmaya hazır genç bir nesil ortaya çıkacak mıdır? Henüz bu hususlar hakkında tatminkâr bir cevap vermek mümkün değildir. Edinburgda ilk çalışan Türk botanikçisi - aynı müessesede çalıştığı halde faaliyet sahası ayrı olan Doç. Dr. Emine BİLGE hariç tutulursa - İstanbul Üniversitesi Orman Botanigi Kürsüsünden asistan Dr. Faik YALTIRIK olmuştur. Gene «Türkiye Florası»nın II. Cildinde *Tilia*, *Acer*, *Frangula*, *Rhamnus*, *Ilex* ve *Pistacia* cinslerinin sistematigini inceleme şerefi aynı meslekdaşımızın olmuştur. Dr. YALTIRIK, hocası Prof. Dr. Hayrettin KAYACIK'ın kıymetli yardımları ile Edinburgda bulunduğu zamanı gayet iyi değerlendirmiş ve Türkiyenin bilhassa odunsu bitkilerinin sistematigi üzerinde incelemeler yapmıştır.

Şahsen Edinburgda geçirdiğim kısa zaman içinde BOİSSİER'den sonra Türkiyede yapılmış bitki toplama faaliyetlerini tam olarak tespitte çalıştım (Flora of Turkey: Vol. 2: 1-8, Botanical collections since 1888). Ayrıca *Caryophyllaceae* familyasından *Telephium* (II. Ciltte yayımlanmıştır: S. 97-98) ve *Leguminosae* familyasından *Dorycnium* (III. Ciltte yayımlanacaktır) cinsleri üzerinde hazırlık mahiyetinde ilk çalışmaları yaptım.

Türkiye Florasının hazırlanmasında göz önünde tutulan esaslar, eserin işleniş tarzı ilerde diğer bir yazımın konusunu teşkil edecektir.